

Ставки судового збору станом на 01.01.2024 року

Згідно ч. 1 ст. 4 Закону України «Про судовий збір» судовий збір справляється у відповідному розмірі від прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, в якому відповідна заява або скарга подається до суду, - у відсотковому співвідношенні до ціни позову та у фіксованому розмірі.

Відповідно у 2024 році суми судового збору зростуть у зв'язку із збільшенням прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня календарного року, оскільки статтею 7 Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік», який набрав чинності з 01.01.2024 року, встановлено у 2024 році прожитковий мінімум для працездатних осіб з 1 січня - 3028 гривень. Отже, від цієї суми будуть обраховані ставки судового збору у наступному календарному році.

За подання до суду цивільної юрисдикції:		
1) позовної заяви майнового характеру, яка подана:		
юридичною особою	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб і не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 3028 грн. і не більше 1059800 грн.
фізичною особою або фізичною особою - підприємцем	1 відсоток ціни позову, але не менше 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб та не більше 5 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1 відсоток ціни позову, але не менше 1211,20 грн. та не більше 15140 грн.
2) позовної заяви немайнового характеру, яка подана:		
юридичною особою або фізичною особою - підприємцем	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	3028 грн.
фізичною особою	0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1211,20 грн.
3) позовної заяви:		
про розірвання шлюбу	0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1211,20 грн.
про поділ майна при розірванні шлюбу	1 відсоток ціни позову, але не менше 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб та не більше 3 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1 відсоток ціни позову, але не менше 1211,20 грн. та не більше 9084 грн.
4) заяви у справах окремого провадження; заяви про забезпечення доказів або позову; заяви про перегляд заочного рішення; заяви про скасування рішення третейського суду (міжнародного комерційного арбітражу); заяви про видачу виконавчого документа на		

примусове виконання рішення третейського суду (міжнародного комерційного арбітражу); заяви про видачу виконавчого документа на підставі рішення іноземного суду; заяви про роз'яснення судового рішення, які подано; заяви про сприяння третейському суду (міжнародному комерційному арбітражу) в отриманні доказів:		
юридичною особою або фізичною особою - підприємцем	0,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1514 грн.
фізичною особою	0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	605,60 грн.
4-1) заяви про видачу судового наказу	0,1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	302,80 грн.
4-2) заяви про скасування судового наказу	0,05 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	151,40 грн.
4-3) заяви про скасування тимчасового обмеження фізичної особи у праві виїзду за межі України	0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	605,60 грн.
5) позовної заяви про захист честі та гідності фізичної особи, ділової репутації фізичної або юридичної особи, а саме:		
позовної заяви немайнового характеру	0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1211,20 грн.
позовної заяви про відшкодування моральної шкоди	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 3028 грн.
6) апеляційної скарги на рішення суду; заяви про приєднання до апеляційної скарги на рішення суду; апеляційної скарги на судовий наказ, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами	150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги	
7) касаційної скарги на рішення суду; заяви про приєднання до касаційної скарги на рішення суду	200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги в розмірі оспорюваної суми	
9) апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду:		
юридичною особою або фізичною особою - підприємцем	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	3028 грн.
фізичною особою	0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	605,60 грн.

За подання до суду господарської юрисдикції:		
1) позовної заяви майнового характеру	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб і не більше 350 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 3028 грн. і не більше 1059800 грн.
2) позовної заяви немайнового характеру	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	3028 грн.
2 ¹) заяви про видачу судового наказу	0,1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	302,80 грн.
2 ²) заяви про скасування судового наказу	0,05 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	151,40 грн.
3) заяви про вжиття запобіжних заходів та забезпечення позову; заяви про видачу виконавчого документа на підставі рішення іноземного суду; заяви про скасування рішення третейського суду; заяви про видачу виконавчого документа на примусове виконання рішення третейського суду; заяви про роз'яснення судового рішення	0,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1514 грн.
4) апеляційної скарги на рішення суду; апеляційних скарг у справі про банкрутство; заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами	150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги	
5) касаційної скарги на рішення суду; касаційних скарг у справі про банкрутство	200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги	
7) апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	3028 грн.
8) заяви про затвердження плану санації, реструктуризації до відкриття провадження у справі про банкрутство	2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб	6056 грн.
9) заяви кредитора про відкриття провадження у справі про	10 розмірів прожиткового	30280 грн.

банкрутство	мінімуму для працездатних осіб	
10) заяви кредиторів, які звертаються з грошовими вимогами до боржника після оголошення про відкриття провадження у справі про банкрутство (неплатоспроможність), а також після повідомлення про визнання боржника банкрутом; заяви про визнання правочинів (договорів) недійсними та спростування майнових дій боржника в межах провадження у справі про банкрутство; заяви про розірвання мирової угоди, укладеної у справі про банкрутство, або визнання її недійсною	2 розміри прожиткового мінімуму для працездатних осіб	6056 грн.
За подання до суду адміністративної юрисдикції:		
1) адміністративного позову майнового характеру, який подано:		
суб'єктом владних повноважень, юридичною особою	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 1 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб і не більше 10 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1,5 відсотка ціни позову, але не менше 3028 грн. і не більше 30280 грн.
фізичною особою або фізичною особою - підприємцем	1 відсоток ціни позову, але не менше 0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб та не більше 5 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1 відсоток ціни позову, але не менше 1211,20 грн. та не більше 15140 грн.
адміністративного позову немайнового характеру, який подано:		
суб'єктом владних повноважень, юридичною особою або фізичною особою - підприємцем	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	3028 грн.
фізичною особою	0,4 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	1211,20 грн.
2) апеляційної скарги на рішення суду, заяви про приєднання до апеляційної скарги на рішення суду, заяви про перегляд судового рішення у зв'язку з нововиявленими обставинами	150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги, але не більше 15 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	150 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, іншої заяви і скарги, але не більше 45420 грн.

3) касаційної скарги на рішення суду, заяви про приєднання до касаційної скарги на рішення суду	200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, але не більше 20 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб	200 відсотків ставки, що підлягала сплаті при поданні позовної заяви, але не більше 60560 грн.
5) апеляційної і касаційної скарги на ухвалу суду; заяви про приєднання до апеляційної чи касаційної скарги на ухвалу суду	1 розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб	3028 грн.
6) заяви про забезпечення доказів або позову, заяви про видачу виконавчого документа на підставі рішення іноземного суду, заяви про зміну чи встановлення способу, порядку і строку виконання судового рішення	0,3 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	908,40 грн.
За видачу судами документів:		
1) за повторну видачу копії судового рішення	0,003 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб за кожний аркуш паперу	9,08 грн. за кожний аркуш паперу
4) за видачу в електронному вигляді копії технічного запису судового засідання	0,03 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	90,84 грн.
5) за виготовлення копії судового рішення у разі, якщо особа, яка не бере (не брала) участі у справі, якщо судове рішення безпосередньо стосується її прав, свобод, інтересів чи обов'язків, звертається до апарату відповідного суду з письмовою заявою про виготовлення такої копії згідно із Законом України "Про доступ до судових рішень"	0,003 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб за кожний аркуш копії	9,08 грн. за кожний аркуш копії
6) за виготовлення копій документів, долучених до справи	0,003 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб за кожний аркуш копії	9,08 грн. за кожний аркуш копії
5. У разі ухвалення судом постанови про накладення адміністративного стягнення	0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб	605,60 грн.

II. Як можна знизити ставку судового збору?

Разом з тим, законодавством передбачена приємна опція для осіб, які звертаються до суду, а саме ч. 3 ст. 4 Закону України «Про судовий збір» закріплено, що при поданні до суду процесуальних документів, передбачених частиною другою цієї статті, в електронній формі - застосовується коефіцієнт 0,8 для пониження відповідного розміру ставки судового збору. Йде мова про подання документів за допомогою підсистеми «Електронний суд».

III. За подання яких документів не сплачується судовий збір?

Частиною 2 статті 3 Закону України «Про судовий збір» закріплено вичерпний перелік заяв та скарг за подання до суду яких не потрібно сплачувати судовий збір, такі наприклад як: заяви про перегляд Верховним Судом України судового рішення у разі встановлення міжнародною судовою установою, юрисдикція якої визнана Україною, порушення Україною міжнародних зобов'язань при вирішенні справи судом; заяви про зміну чи встановлення способу, порядку і строку виконання судового рішення; заяви про поворот виконання судового рішення; заяви про винесення додаткового судового рішення; заяви про розірвання шлюбу з особою, визнаною в установленому законом порядку безвісно відсутньою; заяви про встановлення факту каліцтва, якщо це необхідно для призначення пенсії або одержання допомоги за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням та інші випадки;

IV. Категорії осіб, звільнені від сплати судового збору.

Окремо, варто зазначити, що чинним законодавством закріплені категорії осіб, які звільняються від сплати судового збору при зверненні до суду із позовною заявою, іншою заявою або скаргою, а саме згідно ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір» **від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях звільняються наприклад:** позивачі - у справах про стягнення заробітної плати та поновлення на роботі; позивачі - у справах про відшкодування шкоди, заподіяної каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, а також смертю фізичної особи; позивачі - у справах про стягнення аліментів, збільшення їх розміру, оплату додаткових витрат на дитину, стягнення неустойки (пені) за прострочення сплати аліментів, індексацію аліментів чи зміну способу їх стягнення, а також заявники у разі подання заяви щодо видачі судового наказу про стягнення аліментів; позивачі - у справах про відшкодування матеріальних збитків, завданих внаслідок вчинення кримінального правопорушення; особи з інвалідністю внаслідок Другої світової війни та сім'ї воїнів (партизанів), які загинули чи пропали безвісти, і прирівняні до них у встановленому порядку особи; особи з інвалідністю I та II груп, законні представники дітей з інвалідністю і недієздатних осіб з інвалідністю; позивачі - громадяни, віднесені до 1 та 2 категорій постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи тощо;

V. Відстрочення та розстрочення сплати судового збору, зменшення його розміру або звільнення від його сплати.

Згідно статті 8 Закону України «Про судовий збір» враховуючи майновий стан сторони, суд може своєю ухвалою за її клопотанням відстрочити або розстрочити сплату судового збору на певний строк, але не довше ніж до ухвалення судового рішення у справі за таких умов: 1) розмір судового збору перевищує 5 відсотків розміру річного доходу позивача - фізичної особи за попередній календарний рік; або 2) позивачами є: а) військовослужбовці; б) батьки, які мають дитину віком до чотирнадцяти років або дитину з інвалідністю, якщо інший з батьків ухиляється від сплати аліментів; в) одинокі матері (батьки), які мають дитину віком до чотирнадцяти років або дитину з інвалідністю; г) члени малозабезпеченої чи багатодітної сім'ї; г) особа, яка діє в інтересах малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена; або 3) предмет позову є захист соціальних, трудових, сімейних, житлових прав, відшкодування шкоди здоров'ю.

З таких ж підстав, суд може зменшити особі розмір судового збору або звільнити її від його сплати за вмотивованим клопотанням із доданими до нього доказів існування таких підстав.

VI. Окремі висновки Верховного Суду щодо сплати судового збору.

У постанові Верховного Суду від 20.12.2019 року у справі №240/6150/18 вказано, що судовий збір не слід сплачувати при оскарженні додаткового судового рішення, яким вирішено питання розподілу судових витрат або встановлено порядок виконання судового рішення, тобто

вирішення тих питань, які не пов'язані з вимогами адміністративного позову, але в обов'язковому порядку мають бути вирішені судом.

У постанові Великої Палати Верховного Суду від 18.03.2020 року у справі №543/775/17 зазначено, що у справах щодо оскарження постанов про адміністративне правопорушення у розумінні положень статей 287, 288 КУпАП, як і в інших справах, які розглядаються судом у порядку позовного провадження, слід застосовувати статті 2-5 Закону України «Про судовий збір», які пільг за подання позовної заяви, відповідних скарг у цих правовідносинах не передбачають, а розмір судового збору, який підлягає застосуванню складає за подання позовної заяви 0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

У постанові Верховного Суду від 30.06.2021 року у справі №204/8696/20-ц міститься правовий висновок, відповідно до якого позивач, який звільнений від сплати судового збору при пред'явленні позову, також звільняється від його сплати й при поданні апеляційної чи касаційної скарги, що повністю узгоджується із положеннями ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір».

У постанові Верховного Суду від 11.08.2021 року у справі №560/4364/19 міститься правовий висновок, відповідно до якого за звернення до суду із заявою про судовий контроль, як і за звернення з апеляційною скаргою на ухвалу суду першої інстанції, прийнятої за результатами розгляду такої заяви, судовий збір не справляється.

У постанові Верховного Суду від 06.11.2019 у справі №910/6968/16 вказано на те, що з 01.09.2015 року п. 1 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір» викладено у новій редакції, відповідно до якої від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях звільняються позивачі у справах про стягнення заробітної плати та поновлення на роботі, однак такі пільги не поширюються на вимоги позивачів про стягнення середнього заробітку за весь час вимушеного прогулу під час розгляду таких справ в усіх судових інстанціях.